

Regionalna Izba Obrachunkowa
w Zielonej Górze

**Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze**

Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Komisji Orzekającej
i
Rzecznika dyscypliny finansów publicznych

w roku 2006

Część I

Działalność Regionalnej Izby Obrachunkowej

I

Zasięg terytorialny, struktura organizacyjna i kadrowa Izby

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze, będąc państwowym organem nadzoru i kontroli gospodarki finansowej między innymi jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa lubuskiego, obejmowała swym zasięgiem łącznie 103 jednostki, w tym:

- **81 gmin,**
- **2 miasta na prawach powiatu,**
- **12 powiatów ziemskich,**
- **1 samorząd wojewódzki,**
- **7 związków międzygminnych**

Organem Izby jest:

Kolegium izby (skład: Przewodniczący – Prezes Izby oraz 8 etatowych członków)

W Izbie funkcjonują:

- **Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej,**
- **Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń,**
- **Zespół Głównego Księgowego,**
- **Biuro Izby,** zapewniające obsługę administracyjną.

Obsługę Kolegium, Komisji Orzekającej i Rzecznika dyscypliny finansów publicznych zapewniają odpowiednio stanowiska:

- **Obsługa Kolegium**
- **Obsługa Komisji Orzekającej**
- **Obsługa Rzecznika dyscypliny finansów publicznych**

W strukturze izby działa Zespół Zamiejscowy w Gorzowie Wlkp.

Gwarancją prawidłowej realizacji przez Regionalną Izbę Obrachunkową ustawowych zadań są odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie merytoryczne pracowników Izby.

Spośród zatrudnionych - na dzień 31 grudnia 2006r. – 54 osób (52 etaty) blisko 81% posiada wykształcenie wyższe (głównie w zakresie prawa, administracji i nauk ekonomicznych), z czego: 14 osób ukończyło specjalistyczne studia podyplomowe, 2 osoby są w trakcie studiów doktoranckich.

Spośród 9 etatowych członków Kolegium – 2 osoby posiadają wykształcenie ekonomiczne, 5 osób – posiada wykształcenie administracyjne, 2 osoby – posiadają wykształcenie prawnicze i zarazem uprawnienia radców prawnych. Z kolei wśród 9 członków Komisji Orzekającej uprawnienia radców prawnych mają 4 osoby.

Struktura wykształcenia pracowników Izby:

- wykształcenie wyższe 43 osób;
- wykształcenie średnie 11 osób;

- studia podyplomowe 14 osób;

- osoby kontynuujące naukę:
  - studia doktoranckie 2 osoby
  - studia wyższe 3 osoby
  - studia magisterskie uzupełniające 4 osób
  - aplikacje radcowskie 1 osoba

W ramach praktyk studenckich praktykę w RIO odbywały 2 osoby.

II

Działalność nadzorcza i opiniodawcza

W zakresie działalności nadzorczej właściwość rzeczowa Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze obejmowała uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych, których katalog przedstawia załącznik Nr 1.

W roku 2006 Kolegium Izby na 26 posiedzeniach przeprowadziło badania w zakresie zgodności z prawem **4 149 uchwał i zarządzeń** organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych - dla porównania:

- w roku 2005 – 4353 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2004 – 4152 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2003 – 4 063 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2002 – 3 409 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2001 – 3 608 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2000 – 3 373 uchwał i zarządzeń.

Z ogólnej liczby uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych objętych nadzorem w roku 2006 rozstrzygnięcia Kolegium Izby przedstawiają się następująco:

- **przyjęte bez uwag – 3 921,**
- **z nieistotnym naruszeniem prawa - 205,**
- **z istotnym naruszeniem prawa – 23.**

Zdecydowana większość uchwał budżetowych na rok 2006 podjęta została przed 31 grudnia 2005 roku – 93, tylko 8 budżetów zostało uchwalonych w terminie do 31 marca 2006 roku. Dwa związki międzygminne nie uchwały budżetów na rok 2006. Były to;

- Międzygminny Związek „Turystyczny Związek Gmin” z siedzibą w Lubniewicach;
- Międzygminny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „Odra-Nysa-Bóbr” z siedzibą w Mieście Gubin.

Rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące uchwalonych **budżetów** na rok 2006 przedstawiają się następująco:

- ogółem -101,**
- **przyjęte bez uwag - 77,**
- **z nieistotnym naruszeniem prawa – 23,**
- **z istotnym naruszeniem prawa – 1.**

W poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego oraz związkach międzygminnych rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące przebadanych **uchwał budżetowych** na rok 2006 przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Ilość jednostek (uchwał)	Rozstrzygnięcia		
		bez uwag	nieistotne naruszenie prawa	istotne naruszenie prawa
1	2	3	4	5
Ogółem	101	77	23	1
Gminy	81	62	19	-
Powiaty	12	9	2	1
Miasta na prawach powiatu	2	1	1	-
Województwo samorządowe	1	1	-	-
Związki międzygminne	5	4	1	-

Stwierdzane naruszenia prawa w uchwałach i zarządzeniach to najczęściej:

Lp.	Uchwały i zarządzenia w sprawie:	Rodzaje nieprawidłowości
1.	Budżetu	<ul style="list-style-type: none"> - nieokreślenie źródła pokrycia deficytu, - dokonanie przez organ stanowiący upoważnień dla organu wykonawczego niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie, - zaplanowanie wydatku bez podstawy prawnej (np. dotacja dla spółki, dotacja na remont kościoła, który nie był wpisany do rejestru zabytków), - nieprawidłowa podstawa prawna, - nieprawidłowa klasyfikacja budżetowa, - błędy rachunkowe, - brak zgodności załączników z uchwałą budżetową, - niewyodrębnienie w wydatkach budżetowych, wydatków zgodnie z art.184 ustawy o finansach publicznych, - niewyodrębnienie w załączniku o wydatkach rezerwy ogólnej i celowej pomimo prawidłowego wyodrębnienia ich w uchwale budżetowej, - niewskazanie przeznaczenia rezerwy celowej,
2.	Zmian budżetu	<ul style="list-style-type: none"> - przekroczenie przez organ wykonawczy kompetencji do dokonywania zmian w budżecie; - przeniesienie wydatków między działami, - rozdysponowanie przez organ wykonawczy rezerwy budżetowej na dotację dla zakładu budżetowego, - dokonywanie przez organ wykonawczy zmian w planie wydatków jednostki samorządu terytorialnego, wynikających ze zmian kwot subwencji w wyniku podziału rezerw, - brak uaktualnionych załączników do uchwały,
3.	Absolutorium	<ul style="list-style-type: none"> - nieprawidłowa podstawa prawna,

4.	Pozostałe uchwały w sprawie: a) podatków i opłat lokalnych,	<ul style="list-style-type: none"> - nieprawidłowa klauzula wejścia w życie uchwały (z dniem podjęcia a nie jak akt prawa miejscowego), - stawki wyższe niż maksymalne określone w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych lub też niższe niż minimalne określone w podatku od środków transportowych, - niezgodne z przepisami zarządzenie poboru podatków w drodze inkasa, - ustalenie opłaty administracyjnej za czynności urzędowe podlegające przepisom o opłacie skarbowej, - ustalenie stawek opłaty targowej innych niż dzienne i pobieranie tej opłaty w formie abonamentu, - różnicowanie stawek podatku od nieruchomości podmiotowo (np. emeryci, renciści), - nieprawidłowa podstawa prawna, - nieokreślenie w podatku od nieruchomości wszystkich stawek określonych w art. 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, - brak zastrzeżeń ustawowych wynikających z ustawy o podatkach i opłatach lokalnych,
	b) zasad i zakresu przyznawania dotacji	<ul style="list-style-type: none"> - scedowanie na organ wykonawczy wyłącznej kompetencji organu stanowiącego, wynikającej z art. 81 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 166, poz. 1568 ze zm.) - wyboru podmiotu, któremu może być udzielona dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane, - nieprawidłowa klauzula wejścia w życie uchwały (np. akty prawa miejscowego zawierały klauzulę wejścia w życie z dniem podjęcia), - nieprawidłowe podstawy prawne, - nieprecyzyjne zapisy w uchwałach (np. niezgodne z treścią norm prawnych zawartych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty /tekst jednolity Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.),
	c) zaciągania zobowiązań	<ul style="list-style-type: none"> - niezachowanie tzw. uprzedniości budżetu tj. nieokreślenie w budżecie deficytu i wydatków, które mają być finansowane przychodami pochodzącymi z kredytu, pożyczki lub emisji papierów wartościowych, - nieprawidłowa podstawa prawna,
	d) procedury uchwalania budżetu,	<ul style="list-style-type: none"> - scedowanie uprawnień organu wykonawczego do przygotowania projektu uchwały budżetowej, wynikających z art. 179 ustawy o finansach publicznych, na Skarbnika Gminy, - uchwalenie procedury uchwalania budżetu bez postanowień dotyczących przebiegu sesji budżetowej,

W roku 2006 wydano łącznie **621 opinii** - dla porównania:

- w roku 2005 – 583 opinie,

- w roku 2004 – 646 opinii,

- w roku 2003 – 505 opinii,

- w roku 2002 – 540 opinii,

- w roku 2001 – 532 opinie,

- w roku 2000 – 522 opinie.

Opinie wydane w 2006 roku, dotyczyły następujących spraw:

- możliwości spłaty kredytu lub pożyczki (121 opinii),
- przedkładanych projektów budżetów w 2006 r. (100 opinii),
- przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2006 r. (102 opinii),
- sprawozdań z wykonania budżetu za rok 2005 (101 opinii),
- wniosków komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium (100 opinii),
- o zamiarze emisji papierów wartościowych (4 opinie),

- możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu (93 opinie).
Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w 2006 roku były:

1) w opiniach o informacjach z przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2006 r.:

- niezgodność przedłożonej informacji z uchwałą organu stanowiącego w sprawie zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze (np. brak informacji o przychodach i wydatkach zakładu budżetowego, GFOŚiGW), co naruszało art. 198 ust. 2 ustawy o finansach publicznych,
- brak omówienia przyczyn niskiego wykonania dochodów i wydatków w tym wydatków majątkowych, co utrudnia składom orzekającym w ocenie realizacji budżetu,
- rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w informacji a sprawozdawczością budżetową statystyczną,
- rozbieżności pomiędzy sprawozdaniami statystycznymi (np. Rb-28S a Rb-50, Rb-27S a Rb-50),
- niezgodność informacji w zakresie planowanych przychodów i wydatków zakładu budżetowego, GFOŚiGW z załącznikami o planowanych przychodach i wydatkach zakładu budżetowego i GFOŚiGW do uchwały budżetowej na 2006 r.,
- nieprawidłowe ustalenie w informacji kwoty wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń (np. do pochodnych od wynagrodzeń wliczano nieprawidłowo pochodne od świadczeń społecznych, do wynagrodzeń nie uwzględniono wynagrodzeń bezosobowych § 417),
- przekroczenie ustawowego progu 15% planowanej łącznej spłaty zobowiązań w stosunku do planowanych dochodów na 2006 r.,
- utrzymujący się wysoki poziom zobowiązań (zbliżający się do granicy określonej ustawowo, stąd też wskazywano j. s. t. na konieczność dalszego stałego monitorowania poziomu długu i kontynuowania działań sanacyjnych w celu zredukowania zadłużenia),
- nieprawidłowa klasyfikacja budżetowa,
- przekroczenie planowanych wydatków,
- błędy rachunkowe;

2) w opiniach o projektach budżetów, wraz z informacjami o stanie mienia i objaśnieniami:

- zaplanowanie deficytu budżetu w wysokości przekraczającej wskaźnik określony w art. 79 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych,
- nieprawidłowe wskazanie źródeł sfinansowania deficytu (art. 184 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. ustawy o finansach publicznych (Dz. U. 249, poz. 2104 z późn. zm.),
- zaplanowanie łącznej kwoty spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami od tych kredytów i pożyczek, przekraczającej ustawowy wskaźnik 15 % planowanych dochodów, (art. 169 ustawy o finansach publicznych),
- niespójność projektu uchwały budżetowej z załącznikami,
- rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w załączniku o wieloletnim programie inwestycyjnym a załącznikiem dotyczącym planowanych wydatków budżetowych.
- zastosowanie błędnej klasyfikacji budżetowej,

- nieprawidłowa podstawa prawna,
  - nieprawidłowa klauzula końcowa projektu uchwały,
- 3) w opiniach o sprawozdaniach z wykonania budżetu za 2005 r.:
- brak objaśnień dotyczących przyczyn niskiej realizacji niektórych pozycji dochodów i wydatków budżetowych,
  - brak ustosunkowania się do przekroczenia planowanych wydatków,
  - błędy rachunkowe.
- 4) w opiniach o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozie kwoty długu:
- przekroczenie wskaźnika określonego w art. 169 ustawy o finansach publicznych.

W 2006 roku, do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze nie wpłynęły odwołania od opinii składu orzekającego.

W ramach działań nadzorczych, Kolegium zbadała zarządzenie organu wykonawczego Miasta dotyczące udzielenia wsparcia finansowego klubom sportowym działającym w formie stowarzyszeń.

Wsparcie to polegało na przekazaniu dotacji na pokrycie kosztów uczestnictwa we współzawodnictwie sportowym organizowanym lub prowadzonym przez polskie związki sportowe lub podmioty działające z ich upoważnienia.

W podstawie prawnej tego zarządzenia organ wykonawczy Miasta wskazał art. 30 ust. 2 pkt 4 i art. 31 ustawy z dnia 08.03 1990 o samorządzie gminnym /Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm./ oraz art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 07. 2005r. o sporcie kwalifikowanym /Dz.U. Nr 155, poz. 1298 ze zm./. Kolegium w wyniku postępowania nadzorczego stwierdziło nieważność w całości zarządzenia organu wykonawczego Miasta, jako podjętego bez podstawy prawnej. uzasadniając, że art. 2 ust. 2 ustawy o sporcie kwalifikowanym, jednostki samorządu terytorialnego mogą wspierać, w tym finansowo, rozwój sportu kwalifikowanego. Przepis ten jednak nie rozstrzyga ani w jakiej formie może być realizowane to wsparcie, zwłaszcza w odniesieniu do wsparcia finansowego, ani nie określa trybu udzielenia takiego wsparcia. nie jest to zatem samodzielny przepis na podstawie którego jednostka samorządu terytorialnego mogłaby zadysponować środkami budżetowymi.

Strona wniosła skargę na uchwałę Kolegium w przedmiotowej sprawie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. WSA wyrokiem z dnia 16 stycznia 2007 roku

Sygn akt I S.A./Go 1320/06 skargę oddalił dzielając w pełni stanowisko Kolegium.

Pełną informację o rozstrzygnięciach nadzorczych badanych uchwał i zarządzeń oraz wydanych opiniach przedstawiają tabele nr 1 (załącznik nr 2) i nr 2 (załącznik nr 3).

W roku 2006 Kolegium Izby podjęło decyzję o stałym monitorowaniu zadłużenia lubuskich jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli. Analiza zadłużenia objęła te jednostki samorządu terytorialnego, w których poziom zadłużenia zbliżał się do poziomu 40% planowanych dochodów (art.170 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych – Dz.U.

Nr 249 poz. 2104 ze zm.) - określa dopuszczalną wysokość zadłużenia jednostki w trakcie roku budżetowego w stosunku do planowanych dochodów - na poziomie 60%).

W roku 2006 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej opracowało Raport o stanie gospodarki finansowej Powiatu Gorzowskiego w latach 2003-2006. Opracowanie raportu było związane z przekroczeniem przez Powiat Gorzowski wskaźnika spłat zobowiązań w roku 2006 /górną granicą 15% zgodnie z art. 169 ust. 1 uofp/. W informacji z wykonania budżetu za I półrocze 2006 roku, poziom spłat zobowiązań wyniósł 15,7%. Zarząd Powiatu Gorzowskiego wystąpił z wnioskiem do Ministra Finansów o udzielenie w trybie art. 177 ust. 1 ustawy o finansach publicznych pożyczki z budżetu państwa w ramach postępowań ostrożnościowych i naprawczych w wysokości 16 905 859 zł.

Jednocześnie Powiat Gorzowski zadeklarował udzielenie w roku 2006 poręczenia kredytu w wysokości 15 000 000 zł Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w Kostrzynie n/O na działanie restrukturyzacji. Zadłużenie SP ZOZ w Kostrzynie n/O za III kwartał 2006 roku /termin opracowania raportu/ wynosiło 55 548 682 zł.

Pismem z dnia 20 grudnia 2006r. Minister Finansów odmówił udzielenia pożyczki z budżetu państwa w ramach postępowania naprawczego uzasadniając swoje stanowisko, że sytuacja finansowa Powiatu w dużej mierze zależy od powodzenia restrukturyzacji SP ZOZ w Kostrzynie, w przypadku postawienia SP ZOZ- u, w stan likwidacji zadłużenie szpitala wynoszące na koniec września 2006 r.

54,7 mln. zł. zobowiązania te zostaną przejęte przez Powiat Gorzowski, co w sposób wysoce prawdopodobny wpłynie na brak możliwości spłaty wnioskowanej pożyczki z budżetu państwa.

W sprawie sytuacji finansowej powiatu gorzowskiego w lutym 2007 r. odbyło się spotkanie Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z Wojewodą Lubuskim.

**Uchwały i zarządzenia organów jednostek samorządu terytorialnego
oraz związków międzygminnych**
*pozostające we właściwości rzeczowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze
na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach
obrachunkowych (t. j. z 2001 r. Dz. U. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.) oraz innych przepisów prawa
materialnego stanowiących przepisy szczególne.*

1. Budżet

- 1) uchwały w sprawie procedury uchwalania budżetu i uchwały w sprawie zmiany procedury,
- 2) uchwały budżetowe i ich zmiany,
- 3) uchwały w sprawie upoważnienia organu wykonawczego do dokonywania zmian w budżecie,
- 4) uchwały w sprawie ustalania wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego,
- 5) uchwały w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetowych.

2. Zobowiązania

- 1) uchwały w sprawie emitowania obligacji oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy j. s. t.,
- 2) uchwały w sprawie zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów,
- 3) uchwały w sprawie ustalenia maksymalnej wysokości kredytów i pożyczek krótkoterminowych zaciąganych przez organ wykonawczy j.s.t. w roku budżetowym,
- 4) uchwały w sprawie zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący,
- 5) uchwały określające wysokość sumy, do której organ wykonawczy j.s.t. może samodzielnie zaciągać zobowiązania,
- 6) uchwały ustalające maksymalną wysokość pożyczek i poręczeń udzielanych przez organ wykonawczy w roku budżetowym,
- 7) uchwały określające łączną kwotę poręczeń i gwarancji.

3. Dotacje

- 1) uchwały ustalające stawki dotacji przedmiotowych dla zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych,
- 2) uchwały w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonania zleconego zadania – na inne zadania niż określone w ustawie z dnia 24 kwietnia o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 3) uchwały w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji udzielanych dla publicznego przedszkola, publicznej szkoły i placówki oświatowej, dla których organem założycielskim nie są jednostki samorządu terytorialnego,
- 4) uchwały w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji udzielanych dla niepublicznego przedszkola, niepublicznej szkoły i placówki oświatowej ,
- 5) uchwały w sprawie ustalenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru.

4. Podatki i opłaty lokalne

- 1) uchwały w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa dla wymiaru podatku rolnego na obszarze gminy,
- 2) uchwały określające tryb i szczegółowe warunki zwolnienia z podatku rolnego gruntów, na których zaprzestano produkcji rolnej,

- 3) uchwały wprowadzające inne niż ustawowe zwolnienia i ulgi przedmiotowe w podatku rolnym,
- 4) uchwały wprowadzające inne niż ustawowe zwolnienia przedmiotowe w podatku leśnym,
- 5) uchwały określające wysokość stawek podatku od nieruchomości i wprowadzające zwolnienia przedmiotowe w tym podatku,
- 6) uchwały określające wysokość stawek podatku od środków transportowych i wprowadzające zwolnienia przedmiotowe w tym podatku,
- 7) uchwały określające wysokość stawek podatku od posiadania psów i określające zasady ustalania poboru i terminu płatności podatku oraz wprowadzające zwolnienia przedmiotowe w tym podatku,
- 8) uchwały określające zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności, wysokość stawek i zwolnienia przedmiotowe z opłat:
  - targowej,
  - miejscowej, uzdrowskiej
  - administracyjnej,
- 9) uchwały w sprawie zarządzenia poboru ww. podatków i opłat w drodze inkasa, określające inkasentów i wynagrodzenie za inkaso,
- 10) uchwały w sprawie wprowadzenia opłaty prolongacyjnej, o której mowa w ustawie - Ordynacja podatkowa,
- 11) uchwały w sprawie określenia wzorów formularzy informacji o gruntach oraz deklaracji na podatek rolny,
- 12) uchwały w sprawie określenia wzorów formularzy informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości,
- 13) uchwały w sprawie obniżenia kwoty stanowiącej średnią cenę sprzedaży drewna i przyjmowaną jako podstawa obliczenia podatku leśnego na obszarze gminy,
- 14) uchwały w sprawie określenia wzoru formularzy służących do składania informacji o lasach oraz deklaracji na podatek leśny na dany rok podatkowy.

5. Uchwały w sprawie absolutorium dla organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego oraz związku międzygminnego.

Tabela 1

Informacja o uchwałach i zarządzeniach jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych zbadanych w 2006 r. przez RIO

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych dotyczące	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń		Wyniki postępowania nadzorczego								
		Ogółem w 2006 r.	w tym: uchwał zarządów i zarządzeń organu wyk.	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego:						inne rozstrzygnięcie
						z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne	z tego:			
						nieważne w części	nieważne w całości					
1.	budżetu	101		77	24	23	1	-	-	-	-	
2.	zmian budżetu	3 187	3 187 ¹	3 011 ²	176	166 ³	9 ⁴	1 ⁵	-	1	-	
3.	absolutorium dla organu wykonawczego	92		91	1	1	-	-	-	-	-	
	- w sprawie udzielenia absolutorium	92		91	1	1	-	-	-	-	-	
	- w sprawie nieudzielenia absolutorium	-		-	-	-	-	-	-	-	-	
4.	procedury uchwalania budżetu	15		15	-	-	-	-	-	-	-	
5.	układu wykonawczego budżetu	-		-	-	-	-	-	-	-	-	
6.	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy	13		12	1	-	-	1	-	1	-	
7.	zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych	184		179	5	2		3	1	2	-	
8.	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący	22		21	1			1		1	-	
9.	udzielania poręczeń majątkowych	22		22	-	-	-	-	-	-	-	
10.	określenia zakresu i zasad przyznawania dotacji dla jednostek organizacyjnych j.s.t.	42		40	2	2	-	-	-	-	-	
11.	zasad przyznawania dotacji dla podmiotów niepublicznych	140		139	1	-	-	1	1	-	-	
12.	uchwalania planu przychodów i wydatków funduszy celowych	-		-	-	-	-	-	-	-	-	
13.	podatków i opłat lokalnych	201		187	14	10	-	4	3	1	-	
14.	pozostałe uchwały	130		127	3	1	-	2	1	1	-	
Ogółem:		4 149	3 187	3 921	228	205	10	13	6	7	-	

¹ w tym 517 uchwał i zarządzeń zmieniających budżet w 2005 a zbadanych w roku 2006,² w tym 486 uchwał i zarządzeń zmieniających budżet w 2005 a zbadanych w roku 2006,³ w tym 29 uchwał i zarządzeń zmieniających budżet w 2005 a zbadanych w roku 2006,⁴ w tym 1 uchwała/zarządzenie zmieniające budżet w 2005 a zbadana w roku 2006,⁵ uchwała/zarządzenie zmieniające budżet w 2005 a zbadana w roku 2006.

Tabela 2

Wyniki działalności opiniodawczej i charakter wydanych opinii w 2006 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii			
		Razem	Charakter wydanych opinii		
			pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
1	2	3	4	5	6
3	2006 r.- ogółem	621	510	109	2
	a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	121	121	0	0
	b) przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia jst	100	48	51	1
	c) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	102	77	25	0
	d) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu jst ,	101	72	29	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	100	99	0	1
	f) opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych,	4	4	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego,	93	89	4	0
	h) o uchwałach w sprawie nieudzielenia absolutorium	0	0	0	0
z tego:					
4	2006 r. - gminy	502	412	88	2
	a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	100	100	0	0
	b) przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia jst	80	39	40	1
	c) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	81	60	21	0
	d) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu jst ,	81	57	24	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	81	80	0	1
	f) opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych,	2	2	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego,	77	74	3	0
	h) o uchwałach w sprawie nieudzielenia absolutorium	0	0	0	0
5	2006 r. - powiaty	80	64	16	0
	a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	18	18	0	0
	b) przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia jst	12	5	7	0
	c) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	13	9	4	0
	d) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu jst ,	12	8	4	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	12	12	0	0
	f) opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych,	2	2	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego,	11	10	1	0
	h) o uchwałach w sprawie nieudzielenia absolutorium	0	0	0	0

6	2006 r. - miasta na prawach powiatów	11	11	0	0
	a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	1	1	0	0
	b) przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia jst	2	2	0	0
	c) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	2	2	0	0
	d) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu jst ,	2	2	0	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	2	2	0	0
	f) opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych,	0	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego,	2	2	0	0
h) o uchwałach w sprawie nieudzielenia absolutorium	0	0	0	0	
7	2006r. - samorzady województw	6	6	0	0
	a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	1	1	0	0
	b) przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia jst	1	1	0	0
	c) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	1	1	0	0
	d) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu jst ,	1	1	0	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	1	1	0	0
	f) opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych,	0	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego,	1	1	0	0
h) o uchwałach w sprawie nieudzielenia absolutorium	0	0	0	0	
8	2006r. - związki międzygminne	22	17	5	0
	a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	1	1	0	0
	b) przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia jst	5	1	4	0
	c) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	5	5	0	0
	d) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu jst ,	5	4	1	0
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	4	4	0	0
	f) opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych,	0	0	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego,	2	2	0	0
h) o uchwałach w sprawie nieudzielenia absolutorium	0	0	0	0	

III

Działalność kontrolna Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej

I. Realizacja planu kontroli.

Liczbę i rodzaj planowanych oraz podjętych w 2006 r. kontroli przedstawia poniższe zestawienie:

Jednostki kontrolowane	Rodzaj i liczba kontroli				
	kompleksowe plan/wykonanie	problemowe plan/wykonanie	doraźne plan/wykonanie	sprawdzające plan/wykonanie	OGÓŁEM plan/wykonanie
Gminy (w tym miasta na prawach powiatu) i związki gmin	19 / 19	3 / 3	- / 1	- / 6	22 / 29
Powiaty (ziemskie)	4 / 4	- / -	- / -	- / 1	4 / 5
Województwo samorządowe	- / -	- / -	- / -	- / -	- / -
RAZEM	23 / 23	3 / 3	- / 1	- / 7	26 / 34

Poza kontrolami ujętymi w powyższym zestawieniu, w 2006 r. zakończona została kontrola kompleksowa Gminy wiejskiej Dąbie, podjęta w 2005 r.

Realizacja planu kontroli przedstawiała się następująco:

1. Kontrole kompleksowe.

Plan kontroli na rok 2006 został przyjęty uchwałą Nr 333/2005 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 22 grudnia 2005 r. i przewidywał podjęcie 23 kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego, w tym 4 powiatów (nowosolski, strzelecko – drezdenecki, międzyrzecki, świebodziński), 3 gmin miejskich (Gozdnica, Nowa Sól, Żagań), 7 gmin miejsko – wiejskich (Kargowa, Kożuchów, Lubniewice, Lubsko, Ośno Lubuskie, Skwierzyna, Wschowa) i 9 gmin wiejskich (Bogdaniec, Gubin, Krzeszyce, Lubiszyn, Otyń, Pszczew, Siedlisko, Świdnica, Żary).

Spośród podjętych 23 kontroli kompleksowych do 31 grudnia 2005 r. zakończono kontrole 21 jednostek, a 2 kontrole: Miasta i Gminy Ośno Lubuskie oraz Gminy Gubin są kontynuowane w 2007 r.

Ponadto podczas kontroli kompleksowych objęto kontrolą wybrane jednostki organizacyjne.

Opisana wyżej realizacja planu kontroli kompleksowych zapewnia wykonanie określonego w art. 7 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych obowiązku przeprowadzenia, co najmniej raz na cztery lata kompleksowej kontroli gospodarki finansowej każdej jednostki samorządu terytorialnego.

2. Kontrole problemowe.

2.1. Kontrole koordynowane.

Plan kontroli koordynowanych na 2006 r. uchwalony przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych przewidywał realizację tematu kontroli:

- kontrola gospodarki finansowej związków międzygminnych (RIO Katowice).

Do kontroli w powyższym zakresie zostały wytypowane i zrealizowane 3 jednostki: Celowy Związek Gmin „CZG-12” w Długoszynie, Związek Międzygminny „Odra – Warta” w Słubicach oraz Łużycki Związek Gmin w Żarach.

3. Kontrole doraźne i sprawdzające.

3.1. Kontrole doraźne.

Plan kontroli na 2006 r. nie zawierał ustalonej liczby kontroli doraźnych przewidywanych do przeprowadzenia, ponieważ corocznie liczba takich kontroli uzależniona jest od ilości wpływających do Izby skarg i wniosków o przeprowadzenie kontroli.

W 2006 r. przeprowadzono 1 kontrolę doraźną w Mieście i Gminie Sulechów w zakresie udzielania zamówień publicznych.

Ponadto w toku kontroli kompleksowej Miasta i Gminy Koźuchów sprawdzono zarzuty zawarte w skardze Prezesa OSP w Koźuchowie, dotyczące wydatkowania środków finansowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej, w tym głównie prawidłowości naliczania i terminowego wypłacania strażakom ekwiwalentu za akcje gaśnicze.

3.2. Kontrole sprawdzające.

Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych dokonywane było przez inspektorów kontroli podczas każdej kontroli kompleksowej. Podjęto również w 2006 r. 7 odrębnych kontroli sprawdzających wykonanie wniosków pokontrolnych w następujących jednostkach:

- Powiat nowosolski,
- Miasto i Gmina Sulechów,
- Gmina Trzebiechów,
- Gmina Witnica,
- Gmina Skąpe,
- Gmina Brzeźnica,
- Gmina Otyń.

II. Wyniki przeprowadzonych kontroli.

Stwierdzone podczas kontroli fakty, stanowiące podstawę do oceny działalności kontrolowanych jednostek przedstawiane były w protokołach kontroli. W kierowanych do kierowników jednostek po zakończeniu kontroli wystąpieniach pokontrolnych wskazywano źródła i przyczyny nieprawidłowości, ich rozmiary i skutki oraz wnioski zmierzające do usunięcia

stwierdzonych nieprawidłowości i usprawnienia badanej działalności. Po zakończonych w 2006 r. 33 kontrolach, wystąpienia takie skierowano do 31 kontrolowanych jednostek, w których wskazano 329 wniosków pokontrolnych, zmierzających do usunięcia nieprawidłowości i usprawnienia działalności badanych podmiotów. W 2 przypadkach (dotyczyło to kontroli sprawdzających) nie stwierdzono nieprawidłowości lub występujące uchybienia usuwane były w toku kontroli po udzieleniu instruktażu przez inspektora przeprowadzającego kontrolę.

W przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości kwalifikowanych jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych do rzeczownika dyscypliny finansów publicznych kierowane były zawiadomienia o popełnieniu takich czynów. Ogółem na podstawie wyników kontroli zakończonych w 2006 r. skierowano do rzeczownika 18 takich zawiadomień dotyczących 20 osób. Zawiadomienia dotyczyły popełnienia następujących czynów określonych w ustawie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych:

- art. 5 ust. 1 pkt 1, tj. nieustalenie należności jednostki sektora finansów publicznych – 2 przypadki,
- art. 5 ust. 1 pkt 2, tj. dochodzenie należności jednostki samorządu terytorialnego w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia – 1 przypadek,
- art. 5 ust. 1 pkt 3, tj. niezgodne z przepisami dopuszczenie do przedawnienia należności jednostki samorządu terytorialnego – 2 przypadki,
- art. 5 ust. 2, tj. dopuszczenie przez kierownika jednostki do uszczuplenia wpływów należnych jednostce samorządu terytorialnego wskutek niewypełnienia obowiązków w zakresie kontroli finansowej – 1 przypadek,
- art. 8 pkt 1, tj. przekazanie dotacji z naruszeniem zasad jej udzielania – 3 przypadki,
- art. 14 pkt 1-4, tj. opłacenie, przez jednostkę sektora finansów publicznych, z przekroczeniem terminu zapłaty składek na ubezpieczenia społeczne, składek na ubezpieczenie zdrowotne, składek na Fundusz Pracy, składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – 2 przypadki,
- art. 15, tj. zaciągnięcie zobowiązania z przekroczeniem zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych – 1 przypadek,
- art. 16 ust. 1, tj. niewykonanie zobowiązania jednostki sektora finansów publicznych, którego skutkiem była zapłata odsetek – 6 przypadków,
- art. 17 ust. 1 pkt 1, tj. udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych – 1 przypadek,
- art. 17 ust. 1 pkt 2 lit. a, tj. udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania poszczególnych trybów udzielenia zamówienia publicznego – 2 przypadki,
- art. 17 ust. 1 pkt 3, tj. udzielenie zamówienia publicznego, którego warunki zostały określone w sposób naruszający zasady uczciwej konkurencji – 1 przypadek,

- art. 17 ust. 1 pkt 4, tj. udzielenie zamówienia publicznego naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych, które miało wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego – 4 przypadki,
- art. 17 ust. 2 pkt 1, tj. zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego bez zachowania formy pisemnej – 1 przypadek,
- art. 17 ust. 2 pkt 2, tj. zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego na czas nieoznaczony – 1 przypadek,
- art. 17 ust. 3, tj. unieważnienie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych, określających przesłanki upoważniające do unieważnienia tego postępowania – 1 przypadek,
- art. 18 pkt 1, tj. zaniechanie przeprowadzenia inwentaryzacji gruntów i dróg, niezgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.) – 1 przypadek,
- art. 18 pkt 2, tj. wykazanie w sprawozdaniu budżetowym danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej – 2 przypadki.

Po zakończonych kontrolach inspektorzy sporządzali zestawienia wyników przeprowadzonych kontroli, na podstawie których przygotowywane było zbiorcze zestawienie nieprawidłowości. Ogółem stwierdzono 475 nieprawidłowości w następujących grupach tematycznych:

- I. Ustalenia ogólnie-organizacyjne – 60,
- II. Księgowość i sprawozdawczość budżetowa – 95,
- III. Gospodarka pieniężna i rozrachunki – 54,
- IV. Wykonanie budżetu – 3,
  1. Dochody i przychody – 84,
  2. Wydatki i rozchody – 53,
  3. Zamówienia publiczne – 64,
- V. Mienie komunalne – 39,
- VI. Zadania zlecone i realizowane w ramach porozumień – 7,
- VII. Rozliczenia finansowe jednostki z jej jednostkami organizacyjnymi – 16.

Informacja o wynikach kontroli w 2006 r. przedstawiona jest w załączniku do niniejszego sprawozdania.

IV

Działalność Wydziału Informacji Analiz i Szkoleń

Zadania realizowane w 2006r. przez Wydział Informacji Analiz i Szkoleń obejmowały zagadnienia wynikające z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, a także wewnętrznej struktury izby uwzględnionej w przyjętym ramowym planie pracy na 2006r. (uchwała z dnia 3 lutego 2006r. Nr 58/2006 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze).

Podstawowe zadania były realizowane w ramach czterech obszarów działalności, obejmujących:

- merytoryczną kontrolę sprawozdawczości budżetowej,
- przygotowanie materiałów związanych z nadzorem,
- działalność informacyjną oraz analizy gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego,
- przygotowanie i organizację szkoleń.

I Sprawozdawczość budżetowa

W roku 2006 jednostki samorządu terytorialnego przekazywały sprawozdania do regionalnej izby obrachunkowej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 sierpnia 2005r. (Dz. U. Nr 170 poz. 1426) za I kwartał oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 czerwca 2006r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115 poz.781 z późn. zm.) – za II, III i IV kwartał. Wszystkie jednostki samorządu terytorialnego obowiązują jednolity system sprawozdawczości, którego zakres i formy określają wyżej wymienione rozporządzenia.

W zakresie budżetów j.s.t organy wykonawcze tych jednostek zobowiązane są do sporządzania i przekazywania do regionalnej izby obrachunkowej następujących sprawozdań:

Rb-27S – kwartalnych z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego,

Rb-ZZ – kwartalnych z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,

Rb-PDP – półrocznych i rocznych z wykonania podstawowych dochodów podatkowych gminy oraz miasta na prawach powiatu,

Rb-28S – kwartalnych z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego,

Rb-NDS – kwartalnych o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego,

Rb-Z – kwartalnych o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń,

Rb- N – kwartalnych o stanie należności,

Rb-50 – kwartalne o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego,
Rb- 30 – półroczne/roczne z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych,
Rb- 31 – półroczne i roczne z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych,
Rb-33- półroczne/roczne z wykonania planów finansowych funduszy celowych (nie posiadających osobowości prawnej);
Rb-34 – półroczne/roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych dochodów własnych jednostek budżetowych i wydatków nimi sfinansowanych.

W okresach półrocznym i rocznym jednostki przekazywały do tutejszej Izby sprawozdania z podstawowych dochodów podatkowych (Rb - PDP) oraz z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, dochodów własnych i funduszy specjalnych (Rb – 30, Rb-31, Rb-33, Rb-34). Pozostałe sprawozdania sporządzane były w okresach kwartalnych. Jednostki samorządu terytorialnego przekazują sprawozdania drogą elektroniczną oraz w wersji papierowej dokumentu po jednym egzemplarzu na obowiązujących wzorach sprawozdań określonych w rozporządzeniach, z wyjątkiem sprawozdań o podstawowych dochodach podatkowych, które są przesyłane do Izby w dwóch egzemplarzach.

Przy przekazywaniu sprawozdań budżetowych z kwalifikowanym podpisem elektronicznym wersja dokumentu papierowa musi być zachowana jedynie w przypadku sprawozdań o podstawowych dochodach podatkowych. Na podkreślenie zasługuje fakt, że sprawozdawczość budżetowa przekazywana była przez j.s.t. zarówno do RIO jak i do Ministerstwa Finansów w nowym, wprowadzonym od I kw. 2006r. systemie elektronicznym Besti@.

W minionym roku przekazano do Ministerstwa Finansów 166 sprawozdań z podstawowych dochodów podatkowych (Rb- PDP) – roczne za 2005r. oraz półroczne za I półrocze 2006r.(zarówno w formie elektronicznej, jak i w formie dokumentów), oraz 49 korekt tych sprawozdań.

Wydział prowadził pełną, merytoryczną kontrolę sprawozdań dotyczącą ich poprawnego przygotowania, zgodności z podjętymi uchwałami, danymi przekazanymi z Ministerstwa Finansów w zakresie planowanych i wykonanych dochodów z tytułu subwencji ogólnej, udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przez dysponentów środków budżetowych w zakresie planowanych i przekazanych kwot dotacji. Sprawdzony komplet sprawozdań budżetowych jednostek samorządowych Wydział przekazywał drogą elektroniczną według określonego pliku danych i terminów wynikających z powołanych rozporządzeń.

Analiza sprawozdań budżetowych z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego w okresach półrocznych i rocznych była przekazywana przez Wydział do Kolegium i stanowiła jeden z podstawowych dokumentów służących do przygotowania opinii przez składy orzekające. Ponadto

informacje wynikające ze sprawozdawczości budżetowej służyły do opracowania szczegółowych materiałów analitycznych z realizacji zadań finansowych jednostek samorządowych.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w sporządzaniu sprawozdań przez jednostki samorządu terytorialnego:

Rb- 27 S

- niezgodność danych dotyczących wykonania subwencji z kwotami przekazanymi przez Ministra Finansów i udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych,
- rozbieżności między kwotami wynikającymi z uchwał budżetowych a planem dochodów wykazywanym w sprawozdaniu (pomyłki zwłaszcza w końcówkach paragrafów)
- brak wpisów w Rb-27S dotyczących dochodów zw. z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych, wykazanych w z Rb-27ZZ (zwłaszcza gdy nie wprowadzono w danym rozdziale planu w § 2360),

Rb-28 S

- rozbieżności między kwotami wynikającymi z uchwał budżetowych a planem wydatków wykazany w sprawozdaniu,
- błędy klasyfikacyjne niezgodne z uchwałami budżetowymi,

Rb-NDS

- wykazywanie kwot wydatków majątkowych planowanych i wykonanych niezgodnie z Rb-28S i uchwałami,
- niezgodność kwot wykonania dochodów i wydatków wykazywanych w Rb-NDS oraz w sprawozdaniach Rb-27 S i Rb-28 S,
- nie wykazywanie w kolumnie „wykonanie” w pozycji D13. nadwyżka z lat ubiegłych i D17. inne źródła wielkości posiadanej nadwyżki czy wolnych środków, będących do dyspozycji jednostki lub wykazywanie kwot niezgodnych z księgami rachunkowymi,
- nieprawidłowe kwoty w pozycjach D111., D1111., D211., D2111. dotyczących przychodów i rozchodów z tytułu kredytów i pożyczek związanych z realizacją programów i projektów finansowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności,

Rb-PDP

- PDP kolumna 5 (umorzenie zaległości podatkowych) i 6 (rozłożenie na raty odroczenie terminu płatności) nie były zgodne z odpowiednimi kolumnami Rb-27S (14 i 15),
- niezgodne wielkości dotyczące udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych,
- nie dosyłanie drugiego egzemplarza sprawozdania,

Rb- Z

- wykazywanie zobowiązań wymagalnych niezgodne ze sprawozdaniem Rb-28 S,
- nie wypełniano wiersza E21 „kredyty i pożyczki długoterminowe” mimo, iż takie zobowiązania występowały w jednostce,

- jednostki, które dokonały poręczeń po raz pierwszy lub zwiększyły kwotę poręczenia nie odzwierciedlały tego faktu w tabeli dotyczącej poręczeń i gwarancji,
- nie wypełniano tabeli odnośnie „Uzupełniających danych o zobowiązaniach, wynikających z zawartych umów o terminie płatności, na okres dłuższy niż 6 miesięcy, przypadających w latach następnych”,

Rb-N

- wykazywanie należności wymagalnych niezgodne ze sprawozdaniem Rb-27 S,

Rb-30

- wykazywanie w przychodach dotacji na dofinansowanie zadań inwestycyjnych,
- wykazywanie w przychodach dotacji przedmiotowych, obciążonych podatkiem VAT, w kwocie brutto,
- w dziale D „Dane uzupełniające” w części dot. informacji o finansowaniu inwestycji nie wykazywano wydatków inwestycyjnych i źródeł ich sfinansowania,
- niezgodność planów wykazanych w sprawozdaniu Rb-30 z zawartymi w załącznikach dot. planów przychodów i wydatków zakładów budżetowych w kwotach ogółem bądź w kwotach dotyczących wydatków na wynagrodzenia i pochodne,

Rb-33

- niezgodność danych w sprawozdaniu z danymi zawartymi w zał. dot. planów przychodów i wydatków funduszy celowych,

Ponadto, na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie rodzajów i zasad sporządzania sprawozdań w zakresie państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 148 poz. 1653) a od III kwartału 2006r. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 czerwca 2006r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. Nr 113 poz. 770), jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, nie objęte rozporządzeniem w sprawie sprawozdawczości budżetowej zobowiązane były do sporządzania sprawozdań w zakresie własnych zobowiązań oraz poręczeń i gwarancji. Regionalne izby obrachunkowe zobowiązane zostały powyższymi rozporządzeniami do przyjmowania od jednostek samorządu terytorialnego, zarówno w formie elektronicznej jak i w formie dokumentu, sprawozdań zbiorczych w powyższym zakresie:

1. Rb-Z – kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji
2. Rb-N – kwartalne sprawozdanie o stanie należności

Sprawozdania te w jednostkach samorządu terytorialnego obejmują: fundusze celowe posiadające osobowość prawną, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, samorządowe instytucje kultury posiadające osobowość prawną, samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego.

Na podstawie sprawozdań otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego sporządzono zbiorcze sprawozdania, które następnie przekazywane były do Ministerstwa Finansów w formie elektronicznej i w formie dokumentu- w terminach określonych w rozporządzeniu.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w sprawozdaniach RB-Z i Rb-N:

- 1) nieterminowo przesyłane sprawozdań w formie papierowej i elektronicznej,
- 2) pewne typy sprawozdań przesyłają jednostki nie zobowiązane do ich przesyłania i przedłożenia,
- 3) jednostki nie wypełniają w arkuszu pól identyfikujących jst tj. adres, regon, data,
- 4) nie dosyłanie sprawozdań zbiorczych w wersji papierowej.
- 5) błędy rachunkowe.

Ponadto regionalne izby obrachunkowe w zakresie swojej właściwości były zobowiązane do pośredniczenia w przekazywaniu sprawozdawczości z udzielonej przez jednostki samorządu terytorialnego pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpływach środków publicznych (na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. Nr 123 poz.1291, zm. z 2006r. Nr 191, poz. 1411) oraz w oparciu o rozporządzenie z dnia 11 sierpnia 2004r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej oraz sprawozdań o zaległych należnościach przedsiębiorców z tytułu świadczeń na rzecz sektora finansów publicznych). W omawianym okresie Izba przyjmowała od jst oraz przekazywała do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwartalne sprawozdania w wyżej wymienionym zakresie.

II Przygotowanie materiałów związanych z nadzorem

Zgodnie z ustaleniami określonymi w uchwale Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 3 lutego 2006r. Nr 58/2006 w sprawie przyjęcia ramowego planu pracy Izby na rok 2006., zadania Wydziału związane z nadzorem obejmowały:

- przygotowanie uwag merytorycznych do projektu budżetu i uchwał budżetowych,
- przygotowanie uwag do pozostałych uchwał wynikających z rozszerzonego nadzoru,
- przygotowanie analizy do sprawozdań półrocznych i rocznych jednostek samorządu terytorialnego
- przygotowanie informacji dotyczących możliwości spłaty kredytu i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych.

W roku 2006 Wydział przygotował uwagi merytoryczne do 100 projektów budżetów oraz 3. 841 uchwał.

Ponadto w 2006r. Wydział przygotował analizę ekonomiczną dla potrzeb opracowania Raportu z gospodarki finansowej powiatu ziemskiego gorzowskiego.

III Działalność informacyjna i szkoleniowa Działalność informacyjna Izby związana była głównie udzielaniem informacji i instruktażem w zakresie praktycznego stosowania przepisów prawa przez jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności w zakresie gospodarki finansowej.

W ramach tej działalności Izba przygotowuje i wydaje Kwartalnik Regionalnej Izby Obrachunkowej na łamach, którego publikowane są informacje w zakresie zmian w przepisach prawa, analizy wykonania budżetów przez jednostki samorządu terytorialnego, opracowania problemowe, opracowania wynikające z działalności nadzorczej i kontrolnej, interpretacje ministerstw, opinie i wyjaśnienia Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz orzecznictwo NSA. W 2006r. wydane zostały 4 numery Kwartalnika Regionalnej Izby Obrachunkowej -1(38)/2006, 2/(39)/2006 oraz 3(40)2006 – wydanie specjalne oraz 4(41)/2005.

Wydanie nr 3(40)/2006, przygotowane w odmiennej formule, w całości poświęcone zostało omówieniu sytuacji finansowej lubuskich JST na przestrzeni lat 1999-2005. Materiał ten – będąc przedsięwzięciem nowatorskim – stanowi próbę analizy realizacji budżetów JST i omówienie najważniejszych czynników kształtujących sytuację finansową samorządów terytorialnych. W opracowaniu wykorzystano dane pochodzące ze sprawozdań budżetowych, wcześniejszych analiz przygotowywanych przez Izbę oraz sprawozdań KR RIO.

Coraz większą rolę w realizacji działalności informacyjnej i instruktażowej Izby odgrywa Internet i nowoczesne środki komunikacji. Za pośrednictwem strony internetowej Izby oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej publikowane są informacje dotyczące sprawozdań z działalności Izby, informacje dotyczące bieżącej działalności, zmian w przepisach prawa, analizy z wykonania budżetów przez jednostki samorządu terytorialnego, opracowania wynikające z działalności nadzorczej i kontrolnej, interpretacje ministerstw, opinie i wyjaśnienia Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz orzecznictwo NSA, a także informacje dotyczące organizowanych szkoleń.

Izba była współinicjatorem i współorganizatorem I Lubuskiego Forum Samorządu Terytorialnego, które odbyło się, pod honorowym patronatem Marszałka Senatu RP, w dniu 18 grudnia 2006r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Sulechowie. Zgodnie z założeniami przyjętymi przez organizatorów Forum, przedsięwzięcie to mieć będzie charakter cykliczny.

Ponadto pracownicy Izby uczestniczyli w wielu przedsięwzięciach o charakterze informacyjnym, naukowym, badawczym, prezentując zagadnienia i materiały związane z działalnością Izby i gospodarką finansową jst (w tym m.in.: w wielu konferencjach i seminariach dotyczących finansów samorządu oraz w posiedzeniach Lubuskiego Konwentu Starostów Województwa Lubuskiego oraz Zrzeszenia Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast Województwa Lubuskiego).

RIO Zielona Góra była organizatorem w dniach 11-14 września 2006r. warsztatów dla Zespołu Autorskiego do opracowania Sprawozdania dla Sejmu i Senatu za rok 2006. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele 16 Regionalnych Izb Obrachunkowych (głównie Naczelnicy WIAS, ich zastępcy i pracownicy WIAS). W ramach warsztatów omówiono następujące zagadnienia: omówienie wniosków z przyjętego Sprawozdania KR RIO za rok 2005r., przedstawienie koncepcji i założeń

opracowania za Sprawozdania za rok 2006r.; omówienie zmian w zakresie sprawozdawczości budżetowej; sprawozdawczość budżetowa w programie BeSTi@.

Izba kontynuowała także współpracę z Uniwersytetem Zielonogórskim oraz Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Sulechowie.

W ramach działalności informacyjnej Izba współpracuje z Lubuskim Pismem Samorządowym „Region” (dwumiesięcznik; w skład zespołu redakcyjnego wchodzi Prezes Izby, współpraca ma charakter stały), a także przygotowuje (w miarę potrzeb) materiały o charakterze informacyjnym i analitycznym dla regionalnych środków przekazu. Oprócz Kwartalnika RIO i wydawnictwa „Region” w roku 2006 pracownicy Izby publikowali ponadto:

Monografie:

- *Pozycja ustrojowa i zadania regionalnych izb obrachunkowych w systemie nadzoru i kontroli nad samorządem terytorialnym*, PWSZ Sulechów 2006

Artykuły:

- „*Współpraca Regionalnych Izb Obrachunkowych z organami Policji w zakresie finansowania instytucji kultury*” – Jarosław Kotowski (w:) Kwartalnik POLICJA, Wyższa Szkoła Policji, Szczytno, nr 1-2/2006;

- „*Proces absorpcji funduszy strukturalnych przez samorząd terytorialny w działalności Regionalnych Izb Obrachunkowych w systemie państwowych organów nadzoru i kontroli*”, Andrzej Skibiński – Prezes RIO (w:) Fundusze Unii Europejskiej – doświadczenia i perspektywy, pod red. prof. dr hab. J. Babiaka, Warszawa 2006.

- „*Raport o stanie gospodarki finansowej Jednostek samorządu terytorialnego jako instrument zarządzania i kontrolingu w jednostkach sektora finansów publicznych – próba oceny regulacji prawnej*”, Andrzej Skibiński – Prezes RIO, (w:) Działalność jednostek samorządu terytorialnego. Wybrane zagadnienia prawne i ekonomiczne, pod red. dr hab. J. Czempasa, Akademia Ekonomiczna w Katowicach, Katowice 2006.

Pozostałe formy działalności informacyjnej stanowiły opracowania i analizy sporządzone na wniosek organów państwowych oraz innych instytucji. Wykaz tematów oraz podmiotów, dla których sporządzono informacje przedstawia poniższa tabela:

Opracowania i informacje sporządzone w roku 2006 na wniosek organów administracji publicznej i innych podmiotów

Lp.	Tematyka	Podmiot
1	Zestawienie dochodów własnych gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca	Zarząd Wojewódzki WFOŚ i GW w Zielonej Górze
2	Zadłużenie jst woj. lubuskiego oraz zadłużenie jednostek sektora fin. publ. (w tym SP ZOZ)	Sekretarz Stanu MSW i A
3	Informacja dot. Sytuacji finansowej jst woj. lubuskiego za 2005r. oraz planowane dochody i wydatki w budżetach na 2006r. na przykładzie gmin miejskich woj. lubuskiego	Oddział Okręgowy NBP w Zielonej Górze
4	Informacja w sprawie przekroczenia przez jst dopuszczalnego wskaźnika zadłużenia 60 %	Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej MSW i A
5	Informacja dot. realizacji zadań wojewódzkiego i gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Warszawa
6	Wykaz zaległości podatkowych oraz ulg, umorzeń i zwolnień w podatkach lokalnych jst woj. Lubuskiego w I kw. 2006r.	NIK
7	Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych oraz udzielonych przez gminę ulg, odroczeń i umorzeń w latach 2004, 2005 i w I półroczu 2006r.	NIK Delegatura w Poznaniu
8	Zestawienie podstawowych danych ujętych w projektach budżetów na 2006r.	RIO Wrocław
9	Wykaz danych wynikających z projektów budżetów na 2007r. (dochody , wydatki w tym majątkowe, przychody i rozchody)	KR RIO
10	Informacja w sprawie zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, fundacji i stowarzyszeń, podmiotów posiadających osobowość prawną , dla których jst jest organem założycielskim (w tym SP ZOZ)	Ministerstwo Finansów
11	Sytuacja finansowa SP ZOZ (ankieta)	
12	Zestawienie kwot środków publicznych oraz wydatków i rozchodów poszczególnych jednostek podsektora samorządowego w roku 2005	Ministerstwo Finansów Departament Koordynacji Kontroli Finansowej i Audytu Wewnętrznego

Działalność szkoleniowa RIO, realizowana przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń, opierała się na planie szkoleń stanowiącym załącznik do planu pracy Izby na rok 2006, niemniej plan ten uwzględniał możliwość poszerzenia działalności szkoleniowej o zagadnienia wynikające na bieżąco, w związku ze zmianami przepisów prawa bądź sugestiami zgłaszanymi bezpośrednio przez samorządy.

W omawianym okresie zrealizowane zostały założenia przewidziane w planie szkoleń na rok 2006, a program szkoleń uzupełniony został ponadto o dodatkowe zagadnienia.

Ogółem, w 2006 roku Izba była organizatorem: 39 szkoleń dla jednostek samorządu terytorialnego (w których uczestniczyło łącznie 2 008 osób, reprezentujących lubuskie samorządy. (w tym m.in.: prezydenci miast, burmistrzowie, wójtowie, starostowie, członkowie zarządów powiatów i zarządu województwa, skarbnicy i służby finansowe jst, radni, pracownicy odpowiedzialni za procedurę udzielania zamówień publicznych, gospodarke nieruchomościami, audytorzy wewnętrzni, pracownicy komórek kontroli wewnętrznej, sekretarze jst, główni księgowi związków międzygminnych, kierownicy i księgowi instytucji kultury, jednostek budżetowych i zakładów budżetowych).

W realizacji szkoleń i konferencji Izba współpracowała z Ministerstwem Finansów, Ministerstwem Rozwoju regionalnego, UOKiK, Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowym Biurem Przeciwdziałania Narkomanii, regionalnymi izbami obrachunkowymi, NSA, WSA w Gorzowie Wlkp., Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Zielonej Górze, Sądem Okręgowym w Zielonej Górze, Delegaturą Najwyższej Izby Kontroli w Zielonej Górze, uczelniami wyższymi, w tym z Uniwersytetem Zielonogórskim, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Sulechowie, Lubuskim Kuratorium Oświaty, Urzędem Statystycznym w Zielonej Górze, Wojewodą Lubuskim, Sejmikiem Województwa Lubuskiego oraz Izbą Skarbową w Zielonej Górze. Na podstawie zawartych porozumień w szkoleniach organizowanych z inicjatywy RIO uczestniczyli (na zasadzie wzajemności) przedstawiciele Delegatury NIK w Zielonej Górze, Okręgowego Inspektoratu PIP w Zielonej Górze, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Zielonej Górze oraz Prokuratur Okręgowych w Gorzowie Wlkp. i Zielnej Górze.

Tematyka szkoleń obejmowała zagadnienia związane z szeroko pojętą gospodarką finansową JST; takie jak: rachunkowość budżetowa, finanse publiczne, działalność pożytku publicznego i wolontariat, podatki i opłaty lokalne, zagadnienia związane z nadzorem i kontrolą RIO, audyt i kontrola wewnętrzna w jst, a także: zamówienia publiczne, odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, gospodarka nieruchomościami.

Szkolenia prowadzone były metodą wykładów oraz zajęć i warsztatów praktycznych, z wykorzystaniem nośników multimedialnych. Uczestnicy szkoleń otrzymywali materiały i opracowania przygotowane przez prowadzących, jak również zaświadczenia uczestnictwa w szkoleniu. Zajęcia odbywały się – w zależności od zapotrzebowania - w grupach liczących od 20 do 120 osób. Podkreślić należy, że w opinii samorządów atutami szkoleń organizowanych przez RIO są gwarantujący wysoką jakość i poziom szkolenia dobór kadr i jednocześnie konkurencyjne, w stosunku do komercyjnej oferty firm szkoleniowych i consultingowych, ceny szkoleń.

IV Szkolenia dla pracowników RIO

W roku 2006 pracownicy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze uczestniczyli w 20 szkoleniach i konferencjach (125 pracowników RIO) organizowanych przez inne podmioty. Tematyka szkoleń obejmowała m.in. następujące zagadnienia: prawo zamówień publicznych, wdrażanie systemu BeSTi@, wdrażanie podpisu elektronicznego, prawo pracy, rachunkowość budżetowa (cykl szkoleń), zarządzania projektami UE, audyt wewnętrzny, standardy kontroli, zasady udzielania pierwszej pomocy.

Pracownicy RIO uczestniczyli w 39 szkoleniach (168 osób reprezentujących RIO) organizowanych przez RIO z myślą o lubuskich JST.

Ponadto wielu pracowników we własnym zakresie podnosi kwalifikacje poprzez kontynuowanie nauki na wyższych uczelniach oraz udział w różnego typu kursach w tym m.in. językowych (niemiecki, rosyjski, angielski).

V Współpraca zagraniczna

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze uczestniczy, jako pomysłodawca i inicjator, w zapoczątkowanej w roku 2004 współpracy regionalnych izb obrachunkowych z niemieckimi trybunałami obrachunkowymi z krajów związkowych byłej NRD, Berlina oraz Nadrenii-Palatynatu.

W roku 2006 przedstawiciele RIO w Zielonej Górze uczestniczyli m.in. w Międzynarodowej Konferencji EURORAI, która odbyła się we Wrocławiu w dniu 18 maja 2006 r.

W roku 2006 kontynuowana była ponadto współpraca bilateralna pomiędzy Regionalną Izbą Obrachunkową w Zielonej Górze a Landesrechnungshof Brandenburg (LRH) w Poczdamie. Aktualnie współpraca ta prowadzona jest w oparciu i z zachowaniem postanowień podpisanej w dniu 15 grudnia 2005r. – przy akceptacji MSWiA - Deklaracji Współpracy, dokumentu określającego ramy i charakter współpracy. W ramach niniejszej współpracy w dniach 19-23 czerwca 2006 r. w Zielonej Górze przebywali przedstawiciele LRH (3 osoby). Wizyta miała charakter roboczy i realizowana była w ramach, określonej w Deklaracji, wymiany doświadczeń i pracowników.

Program pobytu przedstawicieli LRH Brandenburg (Wydział II) obejmował następujące zagadnienia: prezentacja podstaw prawnych, zakresu działalności i organizacji RIO (w tym: podstawy prawne działalności i pozycja ustrojowa RIO w Polsce; struktura organizacyjna; Krajowa Rada RIO – organizacja i zadania); działalność kontrolna RIO (w tym: Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej – struktura, organizacja pracy; procedury, tryb i sposób przeprowadzania kontroli; dokumentacja kontroli, protokół i wystąpienia pokontrolne); działalność nadzorcza i opiniodawcza RIO (skład i organizacja Kolegium Izby, przedmiotowy zakres nadzoru; procedury i środki nadzoru; rozstrzygnięcia nadzorcze; działalność opiniodawcza); działalność szkoleniowa i informacyjna RIO. W ramach programu omówiono ponadto działalność Rzecznika dyscypliny finansów publicznych oraz Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, a także organizację samorządu terytorialnego w Polsce i podstawy prawne gospodarki finansowej

Z uwagi na zmiany organizacyjne w LRH Brandenburg rewizyta przedstawicieli RIO Zielona Góra w Poczdamie nastąpi w roku 2007.

W roku 2006 Izba podjęła również działania w celu wznowienia kontaktów z 2004r. i kontynuacji współpracy z Ukraińską Izba Obrachunkową oraz z Izba Obrachunkową Autonomicznej Republiki Krymu. Działania te uzyskały poparcie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji i podejmowane były we współpracy i w uzgodnieniu z Przewodniczącym Komisji Szkoleń, Informacji, Promocji i Współpracy z Zagranicą KR RIO.

O działaniach podejmowanych przez Izbę w zakresie współpracy zagranicznej na bieżąco informowano Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Część II

Działalność Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Do Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze w 2006r. wpłynęło 27 wniosków o ukaranie oraz 1 sprawę przekazała Główna Komisja Orzekająca do ponownego rozpoznania. Ww. wnioski o ukaranie złożyli Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych oraz jego zastępcy. Wnioski Rzecznika i jego zastępców sformułowane były na podstawie zawiadomień złożonych przez organy kontroli tj.: RIO, UKS, NIK, oraz kierowników jednostek nadrzędnych.

Komisja w ciągu roku rozpoznała 24 sprawy i wydała łącznie 23 orzeczenia w stosunku do 30 obwinionych w tym: 4 sprawy z wniosków z 2005 r. stosunku do 5 obwinionych oraz w 1 sprawie przekazanej z Głównej Komisji Orzekającej do ponownego rozpoznania wobec 2 obwinionych.

Ogółem ukarano 16 obwinionych, w tym: karą nagany 2 obwinionych, karą upomnienia 14 osób, a w stosunku do 6 obwinionych wydano rozstrzygnięcia o uniewinnieniu, natomiast odstąpiono od wymierzenia kary wobec 6 obwinionych. Wydano także orzeczenia o umorzeniu postępowania wobec 2 obwinionych.

Do najczęściej występujących czynów kwalifikowanych jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych w 2006 r. należy zaliczyć:

- naruszenie polegające na nieopłaceniu przez jednostkę sektora finansów publicznych: składek na ubezpieczenia społeczne, składek na ubezpieczenie zdrowotne, składek na Fundusz Pracy, składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych- albo ich opłacenie w kwocie niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia lub z przekroczeniem terminu zapłaty;
- naruszenie polegające na udzieleniu zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych oraz z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania poszczególnych trybów udzielenia zamówienia publicznego, a także z innym, niż wymienione w pkt 1-3, naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych, jeżeli naruszenie to miało wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;

- naruszenie polegające na wykazaniu w sprawozdaniu budżetowym danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej;
- naruszenie polegające na dokonaniu wydatków ze środków publicznych bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia ;
- naruszenie polegające na zaciągnięciu zobowiązania bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych;
- naruszenie polegające na niewykonaniu zobowiązania w jednostce sektora finansów publicznych, którego skutkiem była zapłata odsetek;
- naruszenie polegające na nieustaleniu należności jednostki samorządu terytorialnego.
- naruszenie polegające na nieprzekazaniu do budżetu w należytym czasie pobranych dochodów należnych Skarbowi państwa oraz nieterminowe przekazanie tych dochodów.

Część III

Działalność Rzecznika dyscypliny finansów publicznych

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114) z dniem 8 sierpnia 2005 r. powołany został Rzecznik dyscypliny finansów publicznych właściwy w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych rozpatrywanych przez Regionalną Komisję Orzekającą w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze. Ponadto powołano dwóch Zastępców Rzecznika dyscypliny finansów publicznych.

Właściwość Rzecznika dyscypliny finansów publicznych związana jest z właściwością spraw rozpatrywanych przez komisje orzekające w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Do 30 czerwca 2005 r. właściwość Rzecznika dyscypliny finansów publicznych województwa lubuskiego obejmowała sprawy rozpatrywane przez Komisję Orzekającą przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze oraz Komisję Orzekającą przy Wojewodzie Lubuskim, a od 1 lipca 2005 r. przez Regionalną Komisję Orzekającą przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze.

Rzecznik dyscypliny finansów publicznych i jego Zastępcy są organami właściwymi do prowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, poprzedzonego podjęciem czynności sprawdzających, a także wypełniania funkcji oskarżyciela w pierwszej instancji, w związku ze złożeniem wniosku o ukaranie.

W 2006 roku do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych złożone zostały 93 zawiadomienia o ujawnieniu okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Wśród podmiotów składających zawiadomienia dominowali kierownicy jednostek sektora finansów publicznych, w których okoliczności takie zostały ujawnione oraz podmioty pełniące funkcje nadzorcze i kontrolne nad jednostkami sektora finansów publicznych (18 zawiadomień złożonych zostało przez Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, 10 zawiadomień złożył Wojewoda Lubuski, 24 zawiadomienia złożone zostały przez Dyrektora Urzędu Kontroli

Skarbowej, 5 zawiadomień złożonych zostało przez Najwyższą Izbę Kontroli, 2 zawiadomienia pochodziły od Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych).

Wśród ujawnianych okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych przeważały sprawy dotyczące:

- zamówień publicznych (udzielenia zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych, naruszenia przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania poszczególnych trybów udzielania zamówienia publicznego, nie złożenia przez członka komisji przetargowej lub inną osobę występującą w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oświadczeń wymaganych przez przepisy o zamówieniach publicznych, unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych, określających przesłanki upoważniające do unieważnienia tego postępowania);
- niewykonania zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych, których skutkiem była zapłata odsetek, kar lub opłat;
- nieopłacenia przez jednostkę sektora finansów publicznych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne, składek na Fundusz Pracy, składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Składek na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- wykazania w sprawozdaniu budżetowym danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej;
- nie przekazania do budżetu w należytym czasie pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego lub nieterminowego przekazania tych dochodów;
- dokonywania wydatków ze środków publicznych bez upoważnienia lub z przekroczeniem zakresu upoważnienia,
- zaciągania zobowiązań bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań jednostek sektora finansów publicznych,
- dotacji (przekazania dotacji z naruszeniem zasad lub trybu udzielania, nie rozliczenia przekazanej dotacji, wydatkowania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotacji).

W sprawach przedstawionych w złożonych zawiadomieniach o ujawnieniu okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych:

- wydane zostały 22 postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, obejmujące łącznie 45 rozstrzygnięć (przyczyną odmowy wszczęcia postępowania wyjaśniającego – w 16 przypadkach był brak znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych; w 11 przypadkach natomiast znikoma szkodliwość naruszenia dla finansów publicznych),

- wydane zostały 84 postanowienia o wszczęciu postępowania wyjaśniającego wobec 104 osób.

- wydane zostały 43 postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, obejmujące łącznie 54 osoby (wśród przyczyn takiego rozstrzygnięcia przeważała okoliczność nie popełnienia zarzucanego czynu, brak znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych oraz znikoma szkodliwość naruszenia dla finansów publicznych).

W następstwie przeprowadzonych czynności sprawdzających oraz wszczęcia postępowań wyjaśniających - w 2006 r. do Regionalnej Komisji Orzekającej przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze złożonych zostało 25 wniosków o ukaranie, dotyczących 31 obwinionych.

Po ich rozpatrzeniu przez Regionalną Komisję Orzekającą: 6 obwinionych zostało uniewinnionych, 6 obwinionym przypisano odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ale odstąpiono od wymierzenia kary, ukarano 16 obwinionych, w dwóch sprawach - umorzono postępowanie.